

ANĎELI
SU UZ NAS

ANĐELI SU UZ NAS

Fra Bogdan Cvetković

ZAGREB 1995.

Izdao i odgovara: Fra Bogdan Cvetković
Lektura: Ljerka Rogulić
Tisak i narudžbe: Stanislav Delorko
Zagreb tel: 01/233 90 11

NEVIDLJIVI PRATIOCI

Kada su svetu Ivanu Arsku pitali za prisutnost Andela, ona je odgovorila svojim sucima: "Mnogo puta sam vidjela Anđele među ljudima!"

Svijet Andela nas okružuje sa svih strana kao i atmosfera koja nas obavlja.

Na slikama i stranicama koje slijede ima i o susretu Abrahama s nebeskim tajanstvenim posjetiocima. Abrahamov život je bio u stalnom pokretu i putovanjima. Njegovo životno iskustvo i otkriće je: prisustvo suputnika Andela kojeg šalje i daruje Gospodin Bog. Kada je Abraham povjerio svom sluzi Eliezeru zadatak da potraži ženu za Izaka u Haranu spominje mu pratnju Andela: "Jahve, pred čijim sam licem hodio, poslat će s tobom svojega Andela i tvoje će putovanje privesti cilju."

(Knjiga Postanka, 24. glava 40)

Putovanje je bio život nomada. No i svaki život je putovanje od rođenja do smrti i suda Božjeg.

Sin Božji je rekao najljepše istine o tim našim nevidljivim suputnicima.

"Od Andela u zemaljskom raju pa do Andela iz Apokalipse ... **NA GOTOVO SVIM STRANICAMA SVETOGA PISMA NAILAZIMO NA TE PRATIOCE KOJI NAS POUČAVAJU I TJEŠE**" - misao je francuskog književnika Paul Claudela.

Napose Bog šalje Anđele da pomognu i štite miljenike Božje. Kad je bogobojaзни Danijel bio bačen u lavlju jamu, bio je poslan jedan Anđeo da lavovima zatvori usta. A drugom Anđelu bi povjereno da proroka Habakuka, koji je nosio žeteocima hranu, u tren oka prenese iz Judeje u Babilon, gdje se Danijel nalazio bačen među lavovima.

Habakuk je povikao: "Danijele, Danijele, uzmi hranu što ti Bog šalje!"

Knjiga proroka Danijela, 14. glava, 32-36

Mladom dakonu Filipu pomaže u izboru pravog puta: "Ustani i podi na jug putem što iz Jeruzalema vodi u Gazu ..."

Djela Apostolska, 8. glava, 26

"Anđeli su sudionici u svim našim dobrim djelima." - zaključak je sv. Tome Akvinskog.

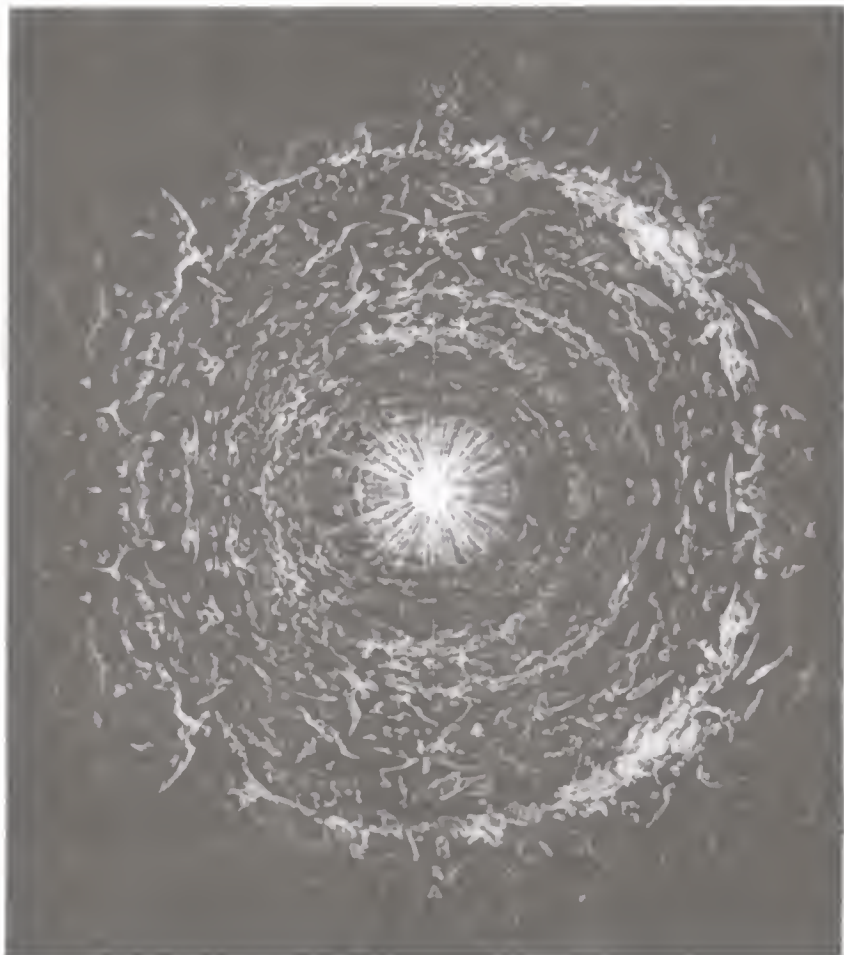
Sigurno je da nas blizina Andela jača, čisti i čini boljima.

Anđeli dolaze od Boga, otkrivaju se napose onima koji ih ljube i zazivaju.

Stranice koje slijede govore da su Anđeli uz nas!

Uz slike vrhunskih majstora donesen je odlomak iz Biblije.

Gustave Doré je najviše zastupan (s potpisom na slici).

Gustave Doré, Mnoštvo Anđela

ANĐELI I SVJETLOST

Posve je sigurno da svi naraštaji ljudi nešto naslućuju o našim nevidljivim pratiocima, Anđelima. Sveto Pismo nas upoznaje u Knjizi Postanka sa cjelokupnim djelom stvaranja. A Anđeli su prvo djelo Božje. Mnogi tumači Svetog Pisma i drevni Crkveni oci kažu da se božje djelo prvog dana odnosi na Anđele: I reče Bog: "Neka bude Svjetlost!" I bi svjetlost. I vidje Bog da je svetlost dobra;

Knjiga Postanka, glava 1,2

Ako je za nesavršenog čovjeka napisano da je slika Božja - to se još više odnosi na Anđele. Jer sv. Apostol Ivan napisa:

"Bog je Svjetlost, i tame u njemu nema nikakve!"

Prva poslanica Ivanova, 1. glava, 5

KERUBI NA STRAŽI

Anđele i to Kerube kao stražare prvi put Biblija spominje nakon prvog grijeha praroditelja:

"I načini Jahve, Bog, čovjeku i njegovoj ženi odjeću od krzna pa ih odjenu. Zatim reče Bog: "Evo, čovjek postade kao jedan od nas - znajući dobro i zlo! Da ne bi sada pružio ruku, ubrao sa stabla života pa pojeo i živio navijeke!" Zato ga Jahve, Bog, istjera iz vrta edenskog, pa postavi Kerube i plameni mač koji je svjetlucao - da stražare nad stazom koja vodi k stablu života."

Knjiga Postanka, 3. glava, 21-24

MELKISEDEK JE ANDEO!

O Melkisedeku piše sveti Pavao Hebrejima slijedeće:

"Melkisedek, kralj šalemski, svećenik Boga Svevišnjega što izade u susret Abrahamu, kad se vraćao s poraza kraljeva, i blagoslovi ga. Njemu Abraham odijeli "desetinu od svega". On čije ime znači najprije "Kralj pravednosti", - a zatim "Kralj šalemski", to jest "Kralj mira"; bez oca, bez majke, bez rodoslovlja; koji nema početka ni svršetka života, štoviše sličan Sinu Božjemu, ostaje svećenik zasvagda." (Hebrejima, 7 glava, 1-3)

Iz rukopisa Esena u Kumranu saznajemo da je Melkisedek Andeo koji je, poput Rafaela kasnije, nastupio u ljudskom liku.

To potvrđuje u svojim Vizijama službenica Božja Katarina Emmerick.

TRI ANĐELA KOD ABRAHAMA

Nakon susreta s Anđelom Melkisedekom Abrahama su posjetila tri Anđela. Javljaju mu da će dobiti sina te da će Sodoma i Gomora biti uništeni.

"Gdje ti je žena Sara?" - zapitaju ga. "Eno je pod šatorom." - odgovori. Onda Anđeo reče: "Vratit ću se k tebi kad isteče vrijeme trudnoće; a tvoja žena Sara imat će sina ..."

Abraham i Sara bijahu u odmakloj dobi, ostarjeli. U Sare bijaše prestalo što biva u žena.

Knjiga Postanka, 18. glava, 9-11

ANĐELI ZA STOLOM

Tri Anđela su posjetila Abrahama u čovječjem obliku. Na gornjoj slici Abraham pokazuje trojici Anđela da su dobrodošli u njegov šator.

Na donjoj slici Abraham služi Anđele pri jelu. Slika je iz Hebrejske rukopisne svaštice iz sjeverne Francuske, kraj 13. stoljeća, British Library, London.

Abraham "uzme masla, mlijeka i zgotovljeno tele pa stavi pred njih, a sam stajaše pred njima, pod stablom, dok su blagovali."

Knjiga Postanka, 18. glava, 8

TRI ANĐELA - "SVETAJA TROJICA"
(Veličina ikone 48 x 36,5 cm, Zbirka Kosin u Moskvi)

Ova ruska ikona dočarava posjet trojice nebeskih putnika Abrahamu. On ih poziva za stol. Ne možemo si predočiti tajnu Boga u tri osobe. Ljudska remek-djela to pokušavaju naslutiti. Nepoznati novgorodski umjetnik (14 st.) uspio je na uzvišeni način prikazati tri jednake osobe koje gledaju jedna u drugu. Srednji Anđeo ima uobičajene oznake za Isusa Krista, dok lijevi Anđeo simbolizira Boga Oca, a desni Anđeo Boga Duha Svetoga.

Stol je u obliku oltara na kojemu se nalaze predmeti za istočno bogoslužje.

Slika od Rubensa, oko 1615, 203 x 229 cm

DVA ANDELA U SODOMI

Nakon susreta s Abrahamom dva Andela stignu navečer u Sodomu dok je Lot sjedio na vratima Sodome. Kad ih Lot ugleda, ustade i pođe im u susret. Nakloni se licem do zemlje, a onda im reče: "Molim, gospodo, svrnite u kuću svoga sluga da noć provedete i noge operete; a onda možete na put rano." A oni rekoše: "Ne, noć ćemo provesti na trgu." Ali ih on uporno navraćашe i oni se svratiše k njemu i udoše u njegovu kuću. On ih ugosti, ispeče pogaču, te blagovaše.

Još ne bijahu legli na počinak, kad građani Sodome, mladi i stari, sav narod do posljednjeg čovjeka, opkole kuću. Žovnu Lota pa mu reknu: "Gdje su ljudi što su noćas došli k tebi? Izvedi nam ih da ih se namilujemo!" Lot izide k njima na ulaz, a za sobom zatvori vrata. "Braćo moja - reče on - molim vas ovim ljudima nemojte ništa učiniti, jer su došli pod sjenu moga krova." ... A oni nasrnuše na jasnika Lota i navališe na vrata da ih razbiju. Ali ona dvojica pruže ruke van, povukoše Lota k sebi u kuću i zatvore vrata; a ljude pred vratima, mlade i stare, zablješte tako da nisu mogli naći vrata ... Kako zora puče, Andeli navale na Lota govoreći: "Na noge! Uzmi svoju ženu i svoje dvije kćeri koje su ovdje, da ne budeš zatrtr kaznom grada!" Ali oni oklijevaše. Zato ga oni uzeše za ruku, a tako i njegovu ženu i njegove dvije kćeri, i - po smilovanju Jahvinom nad njim - odvedoše ih i ostaviše izvan grada. Kad ih izvedoše u polje, jedan progovori: "Bježi, da život spasiš! Ne obaziri se niti se igdje u ravnici zaustavljaš!"

Knjiga Postanka, 19. glava, 1-17.

Slika od Raffaela, 16. stolj., Louvre

ANDEO SAVJETUJE HAGARU

Saraja postupi prema Hagari tako loše da ona od nje pobježe.

Andeo Jahvin nađe je kod izvora u pustinji - uz vrelo što je na putu prema Suru - pa je zapita: "Hagaro, sluškinjo Sarajina, odakle dolaziš i kamo ideš?" Ona odgovori: "Bježim, evo od svoje gospodarice Saraje."

Nato joj Andeo Jahvin reče: "Vrati se svojoj gospodarici i pokori joj se!"

Još joj reče Andeo Jahvin: "Tvoje ću potomstvo silno umnožiti; od mnoštva se neće moći ni prebrojiti."

Dalje joj je Andeo Jahvin rekao:

"Gle, zanjela si i rodit ćeš sina.

Nadjeni mu ime Jišmael, jer Jahve ću jad tvoj.

On će biti kao divlji magarac: ruka će se njegova dizati na svakoga i svačija ruka na njega."

Knjiga Postanka, 16. glava 6-12

ANDEO PONOVO TJEŠI HAGARU

Po želji svoje žene Sare i nalogu Božjem Abraham je otpustio sluškinju Hagaru i sina Išmaila.

"Rano ujutro Abraham uze kruha i mješinicu vode pa dade Hagari; stavi to na njezina ramena, zajedno s dječakom, te je otpusti. Vrludala je amo-tamo po pustinji Beer Šebe. Potrošivši vodu iz mješinice, ostavi dijete pod jednim grmom, a sama ode i sjede nasuprot, daleko koliko lûk može dobaciti. Govorila je u sebi: "Neću da vidim kako dijete umire." Sjedeći tako, udari u jecanje.

Bog ću plać dječaka, te Andeo Božji zovne s neba Hagaru i reče joj:

"Što ti je, Hagaro? Ne boj se! Jer je Bog ćuo plać dječaka u njegovoj nevolji. Na noge! Digni dječaka i utješi ga, jer od njega ću podići veliki narod." Tada joj Bog otvori oči, pa ona opazi studenac. Ode i napuni vodom mješinicu pa napoji dječaka.

Bog je bio s dječakom te je rastao i odrastao . Živio je u pustinji te postao vješt u strijeljanju iz lûka. Dom mu bijaše u pustinji Paranu; a njegova mu majka dobavi ženu iz zemlje egipatske.

Knjiga Postanka, 21. glava, 14-21

Januarius Zick, Abraham žrtvuje Izaka (oko 1778) Ulje na hrastovini, 21 x 30,5 cm

ANDEO POŠTEDUJE IZAKA

Kad je dječak Izak malo odrastao, Bog stavi Abrahama na kušnju. Zovnu ga:

"Abrahame!" On odgovori: "Evo me!" Bog nastavi:

"Uzmi svoga sina, jedinca svoga Izaka, koga ljubiš i podi u krajinu Moriju pa ga ondje prinesi kao žrtvu paljenicu na brdu koje ću ti pokazati."

Ujutro Abraham podrani, osamari magarca, sa sobom povede dvojicu svojih slugu i svoga sina Izaka ... i uputi se na mjesto koje mu Bog označi. Treći dan Abraham podigne oči i opazi mjesto izdaleka. Abraham onda reče slugama: "Vi ostanite ovdje uz magarca, a ja i dječak odosmo gore da se poklonimo, pa ćemo se vratiti k vama ..." Stignu na mjesto o kojemu je Bog govorio. Ondje Abraham podigne žrtvenik, naslaže drva, sveže svog sina Izaka i položi ga po drvima na žrtvenik. Pruži sad Abraham ruku i uzme nož da zakolje svoga sina. Uto ga zovne s neba Andeo Jahvin i poviče: "Abrahame! Abrahame!"

"Evo me!" odgovori on.

"Ne spuštaj ruku na dječaka - reče - niti mu što čini! Sad, evo, znam da se Boga bojiš, jer nisi uskratio ni svog sina, jedinca svoga."

Knjiga Postanka, 22. glava, 1-12

JAKOV SANJA ANDELE

Kao Abraham tako je i Jakov imao više susreta i doživljaja s Anđelima. Najpoznatiji je Jakovljevi san o kojem stoji ovo u Bibliji:

"Jakov ostavi Beer Šebu i zaputi se u Haran. Stigne u neko mjesto i tu prenoći, jer sunce bijaše već zašlo. Uzme jedan kamen s onog mjesta, stavi ga pod glavu i na tom mjestu legne. I usnu san: ljestve stoje na zemlji, a vrhom do neba dopiru, i Anđeli Božji po njima se penju i silaze."

Knjiga Postanka, 28. glava, 10-12

Slika od Raffaella, 16.stolj., Louvre

ANDELI HRABRE JAKOVA

Pobjegavši iz Harana sa svoje dvije žene i sinovima uputi se Jakov natrag u Kanaan svojem bratu Ezavu. Obuze ga strah od osвете brata Ezava. U tjeskobi je doživio ovo:

"Jakov je putovao svojim putem, kad mu u susret izađu Anđeli Božji. Kad ih Jakov opazi, reče:

"Ovo je Božje Taborište!" Zato nazva ovo mjesto Mahanajm."

Knjiga Postanka, 32. glava, 2-3

JAKOV SE BORI S ANDELOM

Jakov je od straha poslao svojem bratu Ezavu darove da krenu naprijed, dok je on ostao one noći u taborištu.

"One noći on ustane, uzme svoje obje žene, obje svoje sluškinje i svoje jedanaestoro djece te prijedu Jabok preko gaza. Prebacujući njih na drugu stranu toka, prebaci zatim i ostalo što bijaše njegovo. Jakov ostane sam.

I neki se čovjek rvao s njim dok nije zora svanula. Videći da ga ne može svladati, ugame mu bedro pri zglobu, tako da se Jakovu kuk iščasio dok su se rvali. Potom reče: "Pusti me, jer zora sviće!" Ali on odgovori: "Neću te pustiti dok me ne blagosloviš." nato ga on zapita: "Kako ti je ime?" - Odgovori: "Jakov." Onaj reče:

"Više se nećeš zvati Jakov, nego Izrael, jer si se hrabro borio s Bogom i s ljudima, i nadvladao si"

Onda zapita Jakov: "Reci mi svoje ime!" Odgovori onaj: "Za moje ime me ne smiješ pitati!" I tu ga blagoslovi.

Knjiga Postanka, 32. glava, 23-30

Rembrandt, Jakovljev san, oko 1644. crtez perom i kistom, 25 x 20,8 cm. Louvre, Paris

JAKOV ZAHVALAN ANDELU

Jakov je tokom svojega citavog burnog zivota iskusio pomoc svojeg Andela. Kada je dao blagoslov Josipovim sinovima rekao je:

"Bog, cijim su putevima hodali oci moji Abraham i Izak,
Bog, koji mi je pastir bio otkako postah pa do danas,
Anđeo koji me je od svakog zla izbavio -
djecu ovu neka blagoslovi!"

Knjiga Postanka, 48. glava, 15-16

Slika iz Hebrejske rukopisne Zlatne Hagade iz 14. stoljeća, British Library, London

ANDEO JOSIPU POKAZUJE PUT

"Jednom Josipova braća odu čuvati očeva stada blizu Šekema. Izrael reče Josipu: "Tvoja braća čuvaju stada kod Šekema, pa hajde da te pošaljem k njima." On mu odgovori: "Dobro, idem." Potom će mu otac: "Hajde i vidi kako su ti braća i stoka, pa mi javi." Tako ga otpremi iz doline Hebrona i on stigne u Šekem. Neki čovjek nade ga gdje luta poljem, pa ga upita: "Što tražiš?" - "Tražim braću" odgovori. "Možeš li mi kazati gdje čuvaju stada?" A čovjek reče: "Oдавde su otišli. Cuo sam gdje govore: "Hajdemo u Dotan." Tako Josip ode za svojom braćom i nade ih u Dotanu."

Knjiga Postanka, 37. glava, 12-17

Židovska Predaja drži da je taj "čovjek" bio Andeo. Josip na slici preko ramena nosi kičenu haljinu, a na lijevoj strani su prikazana njegova braća, koju je Josip tražio.

Gustave Doré

ANDELI ČUVAJU MOJSIJA

Proročke riječi Psalmiste, koje se odnose na Mesiju, lijepo pristaju Božjem izabraniku Mojsiju još od njegova djetinjstva:

Jer anđelima svojim zapovjedi
da te čuvaju na svim putima tvojim.
Na rukama će te nositi
da se ne spotakneš o kamen.
Nogom ćeš gaziti lava i ljuticu,
zgazit ćeš lavića i zmiju.

Izbavit ću ga jer me ljubi,
zakriti ga jer poznaje ime moje.
Zazvat će me, a ja ću ga uslišiti,
s njim ću biti u nevolji,
spasiti ću ga i proslaviti.
Nasiti ću ga danima mnogim,
pokazat mu spasenje svoje."

Knjiga Psalama, 91. psalam, 11-16

Slikar Gustave Doré je naslikao ono na što upućuje i sveti Pavao u poslanici Hebrejima:

"Nisu li Anđeli što se običavaju slati onima koji imaju baštiniti spasenje?"

Hebrejima 1. glava 14

ANDEO ZATORNIK

Kod propasti Sodome ona dva Andela koji su imali dužnost da spase Lota i njegovu obitelj upitaju Lota: "Koga još imaš ovdje: sinove i kćeri, sve koje imaš u gradu, iz mjesta izvedi !" Jer mi ćemo zatrti ovo mjesto: vika je na njih postala pred Jahvom tolika, te nas Jahve posla da ga uništimo."

Postanak 19. glava 12-13

Andeli Zatornici su u Egiptu izvršili pomor prvorodenaca.

"Zatim sazva Mojsije sve starješine Izraelaca te im reče: Idite i pribavite janje za svoje obitelji i žrtvujte Pashu. Onda uzmite kitu izopa, zamočite je u krv što je u zdjeli i pošćropite krvlju iz zdjele nadvratnik i oba dovratnika. Neka nitko ne izlazi preko kućnih vrata do jutra. Kad Jahve bude prolazio da pobije Egipćane, zapazit će krv na nadvratniku i na oba dovratnika, pa će mimoići ta vrata i neće dopustiti da Zatornik uđe u vaše kuće da hara."

Knjiga Izlaska, 12. glava, 21-23

ANĐELI NA ŠKRINJI ZAVJETNOJ

Bjelokosna plotica, nadena u Damasku u Siriji, koja potječe iz 9. st. prije Krista. Dva duha okružuju krilima nekog boga ili kralja. Biblija nam govori kako su "kerubini" nadvisivali Kovčeg saveza, ali je mjesto između njih bilo prazno, jer pravi Bog nije mogao biti prikazan kao onovremeni idoli. Gore, svetohranište kapele Velikog sjemeništa u Parizu, koje može dati predodžbu Kovčega saveza.

Prema slici i nacrtu što je Mojsije primio u viđenju dao je Mojsije načiniti Škrinju zavjetnu ili Kovčeg saveza. To je bila škrinja od pustinjskog bagremova drveta, okovana zlatom. U njoj su se nalazile dvije ploče Zakona, to jest tekst ugovora što ga je sklopio Bog sa svojim narodom urezan u kamen.

Iznad Kovčega učvršćena su dva zlatna Keruba. Ovako je Mojsije dobio od Gospodina uputu:

"Skuj i dva Keruba od zlata za oba kraja Pomirilišta. Pričvrsti ih na oba kraja Pomirilišta da s njima sačinjavaju jedan komad.

Kerubi neka dignu krila uvis tako da svojim krilima zaklanjaju Pomirilište. Neka budu licem okrenuti jedan prema drugome, ali tako da lica Keruba gledaju u Pomirilište.

Stavi na Kovčeg Pomirilište, a u Kovčeg položi ploče Svjedočanstva što ću ti ih dati."

Knjiga Izlaska 25. glava, 18-21

ANDEO ZAUSTAVLJA BILEAMA

Kada su se Izraelci utaborili u Moapskim poljanama, s onu stranu Jordana, nasuprot Jerihonu, moapski kralj Balak posla glasnike vraću Bileamu u Petoru u zemlji Amonaca. Pozvaše ga rekavši:

"Evo je došao neki narod iz Egipta; evo je prekrrio lice zemlje i naselio se uza me. Zato dodi i prokuni mi ovaj narod, jer je jači od mene. Tako ću ga moći svladati i istjerati iz zemlje. A znam da je blagoslovljen onaj koga blagosloviš, a proklet onaj koga prokuneš ..."

Ali Bog reče Bileamu: "Nemoj ići s njima! Nemoj proklinjati onaj narod, jer je blagoslovljen." - Ujutro Bileam ustane te će Balakovim knezovima: "Odlazite u svoju zemlju, jer mi ne da Jahve da pođem s vama ..." Balak opet pošalje knezove, brojnije i uglednije od prvih ... Noću Bog dode Bileamu pa mu rekne: "Ako su ti ljudi došli da te pozovu, ustani, pođi s njima! Ali da činiš što ti ja rekнем!"

Ustane Bileam ujutro, osamari svoju magaricu i ode s moapskim knezovima. No Božja srdžba usplamtje što je on pošao. Zato Andeo Jahvin stade na put da ga spriječiti. On je jahao na svojoj magarici, a pratili ga njegova dva momka. Kada magarica opazi Andela Jahvina kako stoji na putu, s isukanim mačem u ruci, skrene sa staze i pođe preko polja. Bileam poče tući magaricu da je vrati na put. Andeo Jahvin tada stade na uskom prolazu, među vinogradima, a bijaše ograda i s ove i s one strane. Magarica, spazivši Jahvina Andela, stisne se uza zid i o zid pritisne Bileamovu nogu. On je opet počeo tući. Andeo Jahvin pođe naprijed te stade na usko mjesto, gdje nije bilo prostora da se provuče ni desno ni lijevo. Kad je magarica ugledala Jahvina Andela, legne pod Bileamom. Bileam pobijesni i počeo tući magaricu štapom.

Tada Jahve otvori usta magarici, te ona progovori Bileamu: "Što sam ti učinila da si me tukao tri puta?" Bileam odgovori magarici: "Što sa mnom zbijaš šalu! Da mi je mač u ruci, sad bih te ubio!" A magarica uzvratila Bileamu: "Zar ja nisam tvoja magarica na kojoj si jahao svega svoga vijeka do danas? Jesam li ti običavala ovako?" - "Nisi!" odgovori on.

Tada Jahve otvori oči Bileamu, i on opazi Andela Jahvina kako stoji na putu, s golim mačem u ruci. Pognu on glavu i pade ničice.

Onda će mu Andeo Jahvin: "Zašto si tukao svoju magaricu već tri puta? Ta ja sam istupio da te spriječim, jer te put meni naočigled vodi u propast. Magarica me opazila i preda mnom se uklonila sva tri puta. Da mi se nije uklonila, već bih te ubio, a nju ostavio na životu."

Onda će Bileam Andelu Jahvinu: "Sagrijesio sam! Nisam znao da ti preda mnom stojiš na putu. Ali sad, ako je zlo u tvojim očima, ja ću se vratiti."

Ali Andeo Jahvin odverti Bileamu: "Idi s tim ljudima, ali samo ono govori što ti ja kažem."

Tako Bileam ode s Balakovim knezovima."

Anđeo zaustavlja Bileama

Luca Signorelli, Mojsijeva djela, detalj, oko 1482 freska u Sikstinskoj kapeli, Vatikan

ANDELI POKAPAJU MOJSIJA

"Mojsije, sluga Jahvin, umrije u zemlji moapskoj po Jahvinoj zapovijedi., I ukopa ga On u dolini u zemlji nasuprot Bet Peoru. Do dana današnjega nitko nije doznao za njegov grob.

Mojsiju bijaše sto i dvadeset godina kad umrije. Oko mu nije oslabilo, niti mu je snaga popustila. Izraelci oplakivahu Mojsija na Moapskim poljanama trideset dana."

Ponovljeni Zakon, 33. glava, 5-8

U komentaru Judine poslanice čitamo:

"Prema predaji, Bog je naredio Mihaelu Arkandelu da pokopa Mojsijevo tijelo. Sotona se tome usprotivio i tražio tijelo sebi, navodeći da je Mojsije bio krvnik kad je pobio Egipćane. Mihael se ipak uzdržao od grdnje i sud prepustio Bogu. Nakon Božje riječi, Mojsije je pokopan."

Sigurno po Andelima.

(Dr Ljudevit Rupčić, Novi Zavjet, Zagreb 1988 str. 723-4)

ANDEO VODI IZABRANI NAROD

"Ovako reci Izraelcima - progovori Jahve Mojsiju ...(Izl 20,22)

Šaljem, evo, svog Andela pred tobom, da te čuva na putu i dovede te u mjesto koje sam priredio. Poštuj ga i slušaj! ... Ako mu se budeš vjerno pokoravao i budeš sve što sam naredio vršio, Ja ću biti neprijatelj tvojim neprijateljima i protivnik tvojim protivnicima. Andeo će moj ići pred tobom."

Knjiga Izlaska, 23. glava, 20-23.

Prešavši rijeku Jordan Jošua s izabranim narodom približio se gradu Jerihonu, podiže oči i ugleda čovjeka kako pred njim stoji s isukanim mačem u ruci. Jošua mu pristupi i upita ga: "Jesi li ti s nama ili našim neprijateljima?" A on odgovori: "Ne, ja sam vođa Vojske Jahvine, i upravo sam došao."

(Jošua, 5, 13-14)

Andeo Jahvin se pojavljuje pred Jošuinom vojskom i najavljuje nevolje, jer nisu poslušali njegova glasa. Zato će ih drugi tlačiti i bogovi tudinaca bit će im zamka.

(Suci, 2. glava, 1-7)

Simon Vouet (1640)

ANDEO PRIPREMA GIDEONA ZA OTPOR

"Izraelci su činili što je zlo u Jahvinim očima; i Jahve ih predade u ruke Midijancima za sedam godina ...

Andeo Jahvin dođe i sjede pod hrast kod Ofre, koji pripadaše Joašu Abiezerovu. Njegov sin Gideon vršio je pšenicu na tijesku, da bi je sačuvao od Midijanaca. I ukaza mu se Andeo Jahvin i reče mu: "Jahve s tobom, hrabri junače!" Gideon mu odgovori: "Oh, gospodaru, ako je Jahve s nama, zašto nas sve ovo snade? Gdje su sva ona čudesa njegova o kojima nam pripovijedahu oci naši govoreći: Nije li nas Jahve iz Egipta izveo? A sada nas je Jahve ostavio, predao nas u ruke Midijancima."

Jahve se tad okrenu prema njemu i reče mu:

"Idi s tom snagom u sebi, i izbavit ćeš Izraela iz ruke Midijanaca. Ne šaljem li te Ja?"

Suci, 6. glava, 1, 11-14

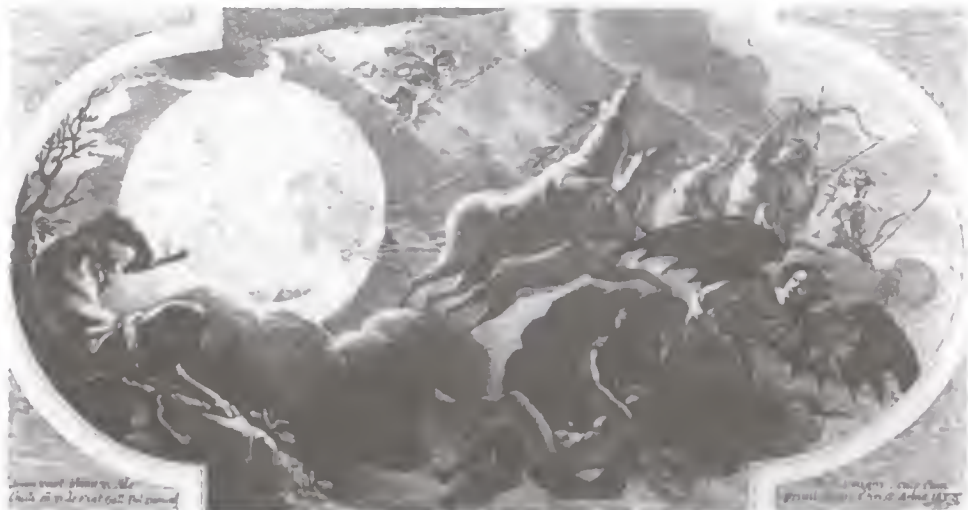

ANDEO HRANI ILIJU

Izraelski kralj Ahab uzeo je za ženu Izabelu, kćerku sodomskog kralja. Baalu podiže žrtvenik u Baalovu hramu što ga bijaše sagradio u Samariji. Po nalogu proroka Ilije narod je na brdu Karmelu dao pogubiti 450 proroka Baalovih.

Ahab ispriča Izabeli sve što je Ilija učinio i kako je mačem poubijao sve proroke. Tada Izabela posla Iliji glasnika s porukom: "Neka mi bogovi učine sva zla i neka nadodadu, ako sutra u ovo doba ne učinim s tvojim životom kao što si ti učinio sa životima svakoga od njih!" Ilija se uplaši, ustade i ode da bi spasio život. Došao je u Beer Šebu, koja je u Judeji, i otpustio ondje svoga momka. A sam ode dan hoda u pustinju; sjede ondje pod smreku, zažele umrijeti ... Zatim leže i zaspao. Ali gle, Andeo ga taknu i reče mu: "Ustani i jedi." On pogleda, kad gle - kraj njegova uzglavlja na kamenu pečen kruh i vrč vode. Jeo je i pio, pa opet legao. Ali se Andeo Jahvin javi i drugi put, dotače ga i reče: "Ustani i jedi, jer je pred tobom dalek put!" Ustao je, jeo i pio. Okrijepljen tom hranom, išao je 40 dana i 40 noći sve do Božje gore Horeba."

Prva Knjiga o Kraljevima, 19. glava, 1-8

Simon Vouet (1638), Čile

ANDELI SU BROJNIJI

"Aramejski kralj je bio u ratu s Izraelom. Posavjetovao se sa svojim časnicima i rekao: "Podignite šatore na tom mjestu." Ali Elizej poruči izraelskom kralju: "Čuvaj se onoga mjesta, jer su se Aramejci ondje utaborili!" I kralj izraelski upozori ljude na mjesto za koje mu je rekao čovjek Božji. On je upozoravao, i kralj se čuvao, a bilo je to više puta. Kralj aramejski pozva svoje časnike te ih upita: "Nećete li mi reći tko od naših drži s kraljem Izraelovim?" Jedan od časnika odgovori: "Ne, gospodaru kralju; Elizej, prorok Izraelov, otkiva izraelskom kralju riječi koje kazuješ u svojoj spavaonici." On reče: "Idite i pogledajte gdje je, pa ću već poslati da ga uhvate." I jave mu: "Eno ga u Datanu." Tada kralj posla onamo konje, kola i jake čete. Oni stigoše noću i opkoliše grad. Ujutro ustavši čovjek Božji izide, a to oko grada stoji vojska s konjima i kolima. Njegov mu momak reče: "Ah, gospodaru moj, što nam je činiti?" A on odgovori: "Ne boj se, jer ih ima više s nama nego s njima." I Elizej se pomoli ovako: "Jahve, otvori mu oči da vidi." I Jahve otvori oči momku i on vidje: gora oko Elizeja sva prekrivena ognjenim konjima i kolima."

Druga Knjiga o Kraljevima, 6. glava, 8-17

ANDEO RAZBIJA ASIRSKU VOJSKU

Asirski kralj Sanherib oko 690. g. prije Krista krene s velikom vojskom na Judeju.

Judejski kralj Ezekija je molitvom tražio Božju pomoć.

"Te iste noći iziđe Andeo Jahvin i pobi u asirskom taboru stotinu osamdeset i pet tisuća ljudi. Ujutro, kad je valjalo ustati, gle, bijahu ondje sve sami mrtvaci."

Druga Knjiga o Kraljevima, 19. glava, 35

Povjesničar Herodot pripisuje taj pomor kugi, koju je izazvala najezda štakora. Najezda štakora u asirski tabor ne isključuje intervenciju Anđela Zatornika. Andeo je stavio u pokret čitavu vojsku štakora da bi proširio kugu.

Vlast čistog duha nad stvarima je u skladu s redom stvari.

ANDEO U UŽARENOJ PEĆI

Tri hebrejska mladića rekoše babilonskom kralju Nabukodonozoru: "Bog naš, kome služimo, može nas izbaviti iz užarene peći i od ruke tvoje, kralju; On će nas izbaviti. No ako toga i ne učini, znaj, o kralju; mi nećemo služiti tvojemu bogu niti ćemo se pokloniti kipu što si ga podigao." Nabukodonozor naredi da se peć ugrije sedam puta jače nego inače, i jakim ljudima iz svoje vojske zapovjedi da svežu Šadraka, Mešaka i Abed Nega i bace u peć punu žarkog ognja. Svezao ih, dakle, i u plaštevima, obući i kapama, baciše u zažarenu peć ... Tri čovjeka padoše svezani u zažarenu peć. I hodahu posred plamena hvaleći Boga, časteći Gospoda.

Nabukodonozor zapita svoje savjetnike: "Nismo li ova tri čovjeka svezana bacili u oganj?" - Oni odgovore: "Jesmo, kralju!" On reče: "Ali ja vidim četiri čovjeka, odriješeni seću po vatri i ništa im se zlo ne događa; četvrti je sličan sinu Božjemu."

Prorok Danijel, 3. glava, 16-24

ANDEO ZATVARA RALJE LAVOVIMA

Kralj Darije je izdao zabranu: svaki onaj koji bi u roku od 30 dana upravio molbu bilo na kojeg boga, ili čovjeka osim na kralja Darija, bit će bačen u lavsku jamu. Kraljevi službenici zateknu Danijela kako u gornjoj sobi svoje kuće na koljenima časti Boga okrenut prema Jeruzalemu. Tada rekoše kralju: "Danijel, onaj od izagnanika judejskih ne mari za tebe, ni za tvoju zabranu koju si propisao: tri puta na dan obavlja svoju molitvu."

Kralj naredi da dovedu Danijela i da ga bace u lavsku jamu. Kralj reče Danijelu: "Bog tvoj, kome tako postojano služiš, neka te izbavi." Donesoše kamen i staviše ga jami na otvor. Kralj ga zapečati prstenom svojih velikaša, da se ništa ne mijenja za Danijela. Kralj se vrati u svoj dvor i ne okusivši jela i ne dopustivši da mu dovedu suložnice. Nije mogao usnuti. Kralj ustade u ranu zoru, kad se danilo, i pođe brzo k lavskoj jami. Kad se primače, viknu žalosnim glasom Danijelu: "Danije, slugo Boga živoga, je li te Bog, kome postojano služiš, mogao izbaviti od lavova?"

Danijel odgovori: "O kralju, živ bio dovijeka. Moj je Bog poslao svoga Andela, zatvorio je ralje lavovima, te mi ne naudiše, jer sam nedužan pred Njim." Izvedoše Danijela iz jame neozlijeđena.

Prorok Danijel, 6. glava, 14-24

ARKANDEO RAFAEL PRATI TOBIJU

Hebrej Tobit sa ženom Anom i sinom Tobijom živio je u Ninivi kao prognanik. Nečist od lastavice zaslijepila mu oči. Tobit odluči poslati sina Tobiju da podigne pohranjeni novac u kraju Medijskom. Reče sinu: "Potraži čovjeka koji će ići s tobom, a ja ću ga nagraditi. Idi, dakle, i podigni novac."

"Tobija ode da potraži takva čovjeka, i nađe Rafaela. Tobija nije znao da je to Andeo Božji." - Pred Tobitom se Rafael predstavio: "Ja sam Azarija, sin Ananije, najstarijeg od tvoje braće."

Tako je Tobija išao s Anđelom, i pas za njima. Predvečer stigoše do rijeke Tigrisa, i tu provedoše noć. Potom momak siđe u rijeku da se okupa, kad najednom skoči iz vode velika riba i htjede ga proždrijeti. Andeo mu reče: "Uhvati ribu, izvadi joj srce, jetru i žuč, i dobro ih čuvaj, jer su koristan lijek."

Momak izvrši što mu je Andeo naredio. I pošto su ribu ispekli, pojedoh je ...

Mladić potom pita Anđela: "Brate Azarija, čemu će služiti riblja jetra, srce i žuč?" A on odgovori: "Srce i jetra služe kad koga muči demon ili zao duh: treba to pred takvim, bio muškarac ili žena, spaliti, i nikada ga zao duh više neće mučiti."

Knjiga o Tobiji, 5. i 6. glava, 2-8

Murillo, Arkadeo Rafael, ulje na platnu

JA SAM RAFAEL

Pri sretnom povratku Tobit pozva Andela i kaza mu: "Uzmi, polovicu od svega onoga što ste donijeli." Tada Andeo pozva Tobita i Tobiju u stranu i reče im: "Blagoslivljajte Boga, hvalite Ga i veličajte ... zbog onoga što je za vas učinio. Lijepo je čuvati tajnu kraljevu, ali je slavno otkrivati djela Božja. Činite dobro, i neće vas zlo snaći ... I kad ste molili ti i tvoja snaha Sara, ja sam nosio vaše molitve Svetome; kad si pokapao mrtve, i ja sam bio uza te; kad se nisi skanjivao da ustaneš i prekineš svoj ručak da bi pokopao onog mrtvaca, nije mi bilo skriveno da vršiš dobro djelo; i bio sam s tobom. Bog me je poslao da izliječim tebe i tvoju snahu Saru.

Ja sam Rafael, jedan od sedmorice svetih Andela koji na nebesima donose molitve svetih i stupaju pred Slavom Svetoga!"

Knjiga Tobijina, 12. glava, 5-15

Tobijina obitelj gleda kako nestaje anđeo Rafael

JA SE VRAĆAM

Čuvši Anđelove riječi Tobit i Tobija prestrašise se i padoše ničice, jer ih zahvati veliki strah. Ali im Anđeo reče:

"Ne plašite se! Mir s vama! Blagoslivljajte Boga u vijeke! Ta ja ne dodoh jer se meni svidjelo, nego po zapovijedi Boga našega; zato ga blagoslivljajte uvijek. Sve sam dane dopuštao da me vide vaše oči, nisam ni jeo ni pio: vi ste motrili samo privid. Sada hvalite Boga, a ja se vraćam Onome koji me i poslao. Zapišite u knjizi sve što se zbilo."

Onda oni ustadoše, ali ga više ne vidješe. Hvalili su velika i čudesna djela Božja i pripovijedali kako im se ukazao Anđeo Gospodnji."

Knjiga Tobijina, 12. glava, 15-21

SERAFI OKO GOSPODA

Prorok Izaija je ovako doživio Bogojavljenje:

"One godine kad umrije kralj Uzija, vidjeh Gospoda gdje sjedi na prijestolju visoku i uzvišenu. Skuti njegova plašta ispunjahu Svetište. Iznad njega stajahu Serafi; svaki je imao po šest krila; dva krila da zakloni lice, dva da zakrije noge, a dvama je krilima letio. I klicahu jedan drugome:

Svet!, Svet !, Svet Jahve nad Vojskama!

Puna je sva zemlja Slave njegove!"

Knjiga proroka Izaije, 6. glava, 1-3

SERAF DOLETJE IZAIJI

Za vrijeme Bogojavljenja Izaiji od gromka glasa Serafa, koji klicahu, stresoš se dovraci na pragovima, a Dom se napuni dimom.

Rekoh: "Jao meni, propadoh, jer čovjek sam nečistih usana, u narodu nečistih usana prebivam, a oči mi vidješe Kralja, Jahvu nad Vojskama!"

Jedan od Serafa doletje k meni: u ruci mu žerava koju uze klijestima sa žrtvenika; dotače se njome mojih usta i reče:

"Evo, usne je tvoje dotaklo, krivica ti je skinuta i grijeh oprošten."

Knjiga proroka Izaije, 6.glava, 4-7

MALAHIJA - ZADNJA OPOMENA

**NAROD JUDEJE VRATIO SE U
JERUZALEM IZ SUŽANSTVA
U BABILONU. OBNOVILI SU
HRAM. NO JOŠ UVIJEK SU
NEZADOVOLJNI I NESRETNI.
"NE POKAZUJETE
POŠTOVANJE PREMA BOGU.
UPRAVITELJU DRŽAVE NE
BISTE SE USUDILI DONJETI
JEFTINE DAROVE, A BOGU
NOSITE JEFTINE I
BEZVRJEDNE DAROVE."
BOG POZNAJE ONE KOJI SU
MU ODANI. NJIH ĆE
NAGRADITI. NO NEVJERNIK
ĆE IZGINUTI KAO STRNJIKA
NA POLJIMA KOJA GORI
NAKON ŽETVE."**

Slika od Raffaella

MALAHIJA PROROK JE ANDEO

Malahija znači "moj glasnik". To je ime posljednjeg malog proroka. Malahija nije vlastito ime, već riječ kojom Bog nama nepoznatu osobu oslovljava, ali i predstavlja: "moj glasnik" (3,1)

Da se i u ovom slučaju radi o Anđelu u ljudskom liku - nedvojbeno potvrđuje iz svojih vizija službenica Božja Katarina Emerik. Tako se glavni događaji prije dolaska Sina Božjega uokviruju posjetima i djelima dvaju Anđela: Melkizedeka i Malahije.

Malahijin nastup bio je u prvoj polovici 5. stoljeća prije Krista. Tek je kasnije s glasnikom poistovjećen pisac Malahijine knjige, te je naslov shvaćen kao vlastito ime.

Dok vrhunski stručnjaci priznaju "Ne znamo tko je bio Malahija" (Biblijski leksikon, KS, Zagreb 1972. str. 178), odgovor je u njegovom imenu ipak:

Glasnik - Andeo!

Judita pokazuje Holoferнову glavu

ANDEO ŠTITI JUDITU

Hebrejka, udovica Judita, nakon posta i molitve polazi osloboditi svoj grad Betuliju od asirske opsade. Odijeva najljepše haljine, stavlja na se ukrase, uzima sa sobom sluzavku koja nosi jelo i piće, te se upućuje u šator asirskog vojskovođe Holoferna pod izlikom da će mu pokazati najlakši put osvajanja grada.

Opivši Holoferna u njegovoj ložnici u šatoru, vlastitim mu mačem odrubi glavu i donese u Betuliju kao trofej. Judita uspjeh pripisuje Bogu i pomoći svoga Andela:

"Neka živi sam Gospodin, čiji me je Andeo štitio kad sam krenula oдавde, za vrijeme mog boravka (u taboru Asiraca) i na mojem povratku!"

Knjiga Judite, 13. glava, 20 (prema Vulgati)

ANDEO TJERA HELIODORA IZ HRAMA

Utjecajni ministar Heliodor po odluci sirijskog kralja Seleuka IV Filopatra pokušao je uzeti blago jeruzalemskom Hramu povjerene pologe iz riznice. Sav je Jeruzalem bio u strahu i zazivao Božju pomoć.

Nimalo ganut tim prizorom, Heliodor je prodro u Svetište i stigao pred riznicu. "Tada se ukaza Gospodar Andela i svih Vlasti u takovom veličanstvu da je sve, koji se usudiše onamo ići, udarila Božja sila, te su zapali u nemoć i strah. Pred očima im se pojavi konj s prekrasnim sedlom, a na njemu strašni Jahač: žestoko se propinjući, konj je udarao Heliodora prednjim kopitima. Onaj koji je sjedio na njemu kao da je bio u zlatnu oklopu. U isto vrijeme ukazala mu se dva druga mladića, vrlo snažna, sjajne ljepote, u veličanstvenoj odjeći. Pristupiše Heliodoru, jedan s jedne, a drugi s druge strane i stadoše ga bez daha bičevati tućom udaraca."

Druga knjiga o Makabejcima, 3 glava, 24-26

ANDEO KONJANIK POMAŽE IZRAELCIMA

Kada su sami Izraelci svojom hrabrošću savladali sirijsku vojsku, sirijski vojskovođa Timotej je s brojnim četama i jakom konjicom krenuo na pristaše Jude Makabejca. Judejci mole Božju pomoć. U jeku bitke ukažu se Sirijcima petorica krasnih mladića na konjima sa zlatnim uzdama te stali na čelo judejske vojske. Među se uzeše Makabeja da ga štite i očuvaju neranjena. "Na protivnike bacahu strelice i munje, tako da su ih zabliještili i smeli, te se oni raspršiše u velikom neredu ..."

Druga knjiga o Makabejcima, 10. glava 30.

Nakon poraza Timoteja sirijski prvi ministar Lizija povede vojsku od 80.000 ljudi i 80 slonova. Među Židovima nastala panika.

"Počeše plakati i liti suze, moleći Gospodina da Izraelu pošalje dobroga Andela da ih spasi. Nato Makabej prvi pogradi oružje i potače druge da se izlože s njim pogibelji i pomognu svojoj braći. Puni žara, srnuše zajedno. Dok su se još nalazili blizu Jeruzalema, ukaza im se na čelu konjanik u bijelim haljinama koji je vitlao zlatnim oružjem. Tada svi zajedno zahvališe milosrdnom Bogu i toliko se ohrabriše da su bili spremni probosti ne samo ljude, nego i najdivljije zvijeri i probiti željezne zidove. Krenuli su naprijed u bojnom redu sa suborcem koji je milošću Gospodnjom stigao s neba. Zagnashe se na neprijatelje kao lavovi, oboriše jedanaest tisuća pješaka i tisuću i šest stotina konjanika, a ostale natjeraše u bijeg."

Druga knjiga o Makabejcima, 11. glava, 1-11

ANDEO NAVJEŠTA PRETEČU MESIJE

U vrijeme judejskog kralja Heroda svećenik Zaharija i njegova žena Elizabeta ntu imali djeteta, jer je Elizabeta bila nerotkinja, a k tome oboje bijahu u poodmakloj dobi. Jednom Zaharija ude u svetište i prinese kad.

Evangelje po Luki 1. glava 9.

"Tada mu se ukaza Andeo Gospodnji, stojeći s desne strane kadionog žrtvenika. Kad ga opazi Zaharija, prepade se i spopade ga strah. Ali mu Andeo reče: "Ne boj se, Zaharija, jer je uslišana tvoja molitva! Tvoja će ti žena Elizabeta roditi sina komu ćeš nadjenuti ime Ivan ... Mnoge će sinove Izraelove obratiti Gospodinu, Bogu njihovu. Ići će pred Njim u duhu i sili Ilijinoj ... Ja sam Gabrijel, koji stojim pred Bogom. Poslan sam da govorim s tobom i da ti donesem ovu radosnu poruku.

Nakon tih dana zatrudnje Elizabeta, njegova žena.

Evangelje po Luki, 1. glava, 11-24

ANDEO GABRIJEL KOD BLAŽENE DJEVICE MARIJE

U šestom mjesecu (Elizabetine trudnoće) posla Bog Andela Gabrijela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Andeo uđe k njoj i reče:

"Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!"

Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No Adeo joj reče:

"Ne boj se Marijo! Našla si milost u Boga. Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu Kraljevstvu neće biti kraja."

Nato će Marija Andelu:

"Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?"

Andeo joj odgovori:

"Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto ..., Sin Božji!"

A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj zače sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. Ta Bogu ništa nije nemoguće!"

Nato Marija reče:

"Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!"

I Andeo otide od nje.

Evangelje po Luki, 1. glava, 26-38

Rembrandt, Anđeo i pastiri u Betlehemu, bakropis, 1634 godine, veličina 261 X 218 mm. Grafička zbirka, München

ANDEO KOD BETLEHEMSKIH PASTIRA

U vrijeme popisa rimskog carstva po zapovijedi cara Augusta, tesar Josip sa svojom ženom Marijom, koja bijaše trudna, stigne iz Nazareta u Betlehem. Tamo rodi Bogorodica Sina i stavi u jasle, zato jer nisu mogli dobiti mjesta u prenoćištu.

U betlehemskim poljanama bilo je pastira koji su noćivali pod vedrim nebom i te noći stražu stražili nad svojim stadom. Tada im pristupi Anđeo Gospodnji, i Slava ih Gospodnja obasja, pa se vrlo uplašiše. Anđeo im reče: "Ne bojte se, jer vam, evo, navijestam veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama."

Evangelje po Luki, 2. glava, 1-12

Luis le Nain, Poklonstvo pastira, ulje na platnu, veličina 109,5 x 137,4 cm National Gallery, London

ANĐELI I PASTIRI OKO JASLICA

Prvom Glasniku - Anđelu pridruži se silna nebeska Vojska hvaleći Boga i govoreći:

"Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim!"

Čim Anđeli otiđoše od pastira na nebo, oni ... pohite te pronaći Mariju, Josipa i novorođenče gdje leži u jaslama. Pošto sve pogledaše, ispriповjedaše što im bijaše rečeno o tom Djetetu.

A svi koji su to čuli divili su se tome što su im pripovijedali pastiri."

Evangelje po Luki, 2. glava, 13-18

Rembrandt, Josipov san u betlehemskoj štalici, ulje na drvu, 20 x 27 cm, Dahlemska galerija, Berlin

ANDEO U SNU GOVORI SVETOM JOSIPU

Evandolja nam donose da Andeo u tri navrata u snu govori svetom Josipu. Njegova zaručnica Marija nađe se trudna. Josip naumi da je potajice napusti. "Dok je on to snivao, gle Andeo Gospodnji mu se u snu ukaza i reče: "Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga. Roditi će Sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus, jer će On spasiti narod svoj od grijeha njegovih."

Evandjelje po Mateju, 1. glava, 20-21

Sveta Obitelj pri bijegu u Egipat

Pošto Mudraci otidoše, Anđeo Gospodnji se u snu javi Josipu: "Ustani, reče, uzmi Dijete i Majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekнем, jer će Herod tražiti Dijete da ga pogubi. On ustade, uzme noću Dijete i Majku njegovu i krene u Egipat."

Evangelje po Mateju, 2. glava, 13-14

"I nakon Herodova skončanja, gle, Anđeo Gospodnji javi se u snu Josipu u Egiptu: "Ustani, reče, uzmi Dijete i njegovu Majku te podi u zemlju izraelsku, jer su umrli oni koji su Dijetetu o glavi radili." Josip ustane, uzme Dijete i njegovu Majku te uđe u zemlju izraelsku."

Evangelje po Mateju, 2. glava, 19-21

Slika od Raffaela, Anđeli tješe Isusa

ANĐELI UZ ISUSA KRISTA

Nakon krštenja u rijeci Jordanu Isus iz Nazareta proveo je u pustinji četrdeset dana i četrdeset noći u postu i molitvi.

U tri nasrtaja sotona je kušao Isusa. Isus se sva tri puta pozvao na Božju Riječ: "Pisano je!"

Evangelista Matej uz tu zgodu navodi: "Potom ga ostavi davao, a pristupiše Anđeli te su ga dvorili."

Evangelje po Mateju, 4. glava, 13

ISUS OBJAVLJUJE ANDELE

Isus Krist spominje Anđele kao stvarna i djelatna bića. Iako bdiju nad ljudima, oni gledaju Očevu lice. Anđeoski život izmiče tjelesnim tegobama.

Anđeli su dionici Božje radosti zbog obraćenja grešnika.

"Kažem vam, tako će na Nebu biti veća radost zbog jednog obraćenog grešnika, nego li zbog devedeset i devet pravednika, kojima ne treba obraćenja ... Tako biva radost pred Anđelima Božjim zbog jednog obraćenog grešnika."

Evangelje po Luki, 15. glava, 7 i 10

El Greco, Krist na Maslinskoj gori, oko 1605. ulje na platnu, Muzej likovne umj. Budimpešta

ANDEO LEHITIEL TJEŠI ISUSA

Nakon Posljednje večere Isus se molio na Maslinskoj gori. Proživljavajući skorbu muku i smrt oblio ga krvavi znoj. Evo kako je to sveti Luka opisao:

Isus kleče na koljena te počeo moliti: "Oče! Ako zbilja hoćeš, otkloni ovaj kalež od mene! Ali, neka ne bude moja volja, nego tvoja!"

Tada mu se ukaza Andeo s neba i počeo ga hrabriti. Kad bi u stisci, još je zarčeo molio, a znoj mu se pokazao kao guste kapi krvi što kapaju na zemlju. Pošto ustade od molitve, dođe k učenicima i nađe ih gdje spavaju, obhrvani od žalosti, te im reče:

"Zašto spavate? Ustanite i molite da ne padnete u napast!"

Evangelje po Luki, 22. glava, 41-46

Antonio Suardi, Isusova smrt, oko 1530

ANDEO UZ UMIRUĆEG ISUSA

Dok pod križem vlada duboka žalost radi Isusove Muke na križu - Isus je pred samim vratima smrti. A kod smrti svakog čovjeka prisutan je njegov Andeo s desne strane i davao s lijeve.

Tu nevidljivu stvarnost na vidljivi način prikazao je slikar kojemu je bila poznata prisutnost i uloga Andela u najvažnijem času čovjekova života - prilikom prelaska u vječnost.

ANDEO KOD ISUSOVA GROBA

Nakon Isusova pokopa, evo, što se dogodilo:

"U prvi dan tjedna, vrlo rano žene dodoše na grob, nosići miomirisne koje bijahu pripremile. Nadoše kamen odvaljen od groba. Udoše, ali ne nadoše tijela Gospodina Isusa.

I dok su stajale zbunjene zbog toga, evo, pristupiše im dva čovjeka u blistavu odijelu. Žene spopade strah te oboriše lice k zemlji, a oni im rekoše:

"Zašto tražite živoga među mrtvima? Nije ovdje! Uskrsnuo je! Sjetite se da vam je rekao dok još bijaše u Galileji: - Treba da Sin Čovječji bude izručen grješnicima i da bude razapet te da uskrsne treći dan."

Evangelje po Luki, 24. glava, 1-7

ANĐELI KOD ISUSOVA UZAŠAŠĆA

Sveti Luka na početku svojeg drugog spisa - "Djela Apostolska" - ovako opisuje Isusov rastanak sa svojim Apostolima i učenicima:

"Jednoć, dok je blagovao s njima, oni ga upitaše: "Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme uspostaviti kraljevstvo u Izraelu?" Odgovori im: "Nije vaša stvar da upoznate vremena i prigode koje je otac odredio svojom vlasti ... Kad je to rekao, bi na njihove oči dignut u vis, i oblak ga ote očima njihovim. Dok su očiju uprtih u nebo gledali kako odlazi, evo, stadoše kraj njih dva čovjeka u bijelim haljinama koji rekoše:

"Galilejci, zašto stojite i gledate u nebo? Taj isti Isus koji je uzet u Nebo od vas doći će isto tako kako ste ga vidjeli da odlazi u nebo."

Djela Apostolska, 1. glava, 4. 6-11

ANDEO DOLAZI RIMSKOM ČASNIKU

U Cezareji bijaše neki čovjek imenom Kornelije, satnik takozvane italske čete, pobožan i bogobožan sa svim svojim domom. Dijelio je mnoge milostinje narodu i bez prestanka se molio Bogu. U viđenju negdje oko devete ure dana, ugleda on jasno Andela Božjega gdje dolazi k njemu i veli mu: "Kornelije!" Zagleda se u nj pa mu prestrašen reče: "Što je, Gospodine?" A on njemu: "Molitve su tvoje i milostinja uzišle kao žrtva podsjetnica pred Boga. Zato sada pošalji ljude u Jopu i dozovi Šimuna koji se zove Petar. On je gost u nekog Šimuna kožara čija je kuća uz more." Čim ode Andeo koji mu je govorio, pozove on dvojicu slugu i jednoga pobožna, privržena vojnika, sve im ispriповjedi i posla ih u Jopu ... Tri gosta reknu Petru: "Satnik Kornelije, muž pravedan i bogobožan, za kojega svjedoči sav narod židovski, primi od svetog Andela naputak da te dozove u dom svoj i čuje od tebe riječi."

... Dok je Petar govorio u Kornelijevom domu, side Duh Sveti na sve koji su slušali tu besjedu ... Tada Petar reče: "Može li tko uskratiti vodu da se ne krste ovi koji su primili Duha Svetoga kao i mi?" I zapovjedi da se krste u ime Isusa Krista."

(U Rimskom Martirologiju se spominje da je sveti Kornelije u Cezareji bio od Apostola Petra kršten i postavljen za biskupa.)

Djela Apostolska, 10. glava, 1-8, 44-48

ANDEO OSLOBADA SVETOG PETRA

Kralj Herod najprije pogubi Ivanova brata Jakova. Videći da je to drago Židovima, uhvati još i Petra ... baci ga u tamnicu predajući ga četirima stražama - svaka od četiri vojnika - da ga čuvaju; bijaše naumio da ga poslije Pashe izvede pred narod. Tako, dok su Petra čuvali u tamnici, Crkva je neprestano molila Boga za njega. One noći prije nego ga je Herod kanio izvesti Petar spavaše okovan u dvoje verige među dvojicom vojnika, a stražari pred vratima čuvahu tamnicu. Najednput se pojavi Andeo Gospodnji i svjetlo obasja čeliju. Andeo kucne Petra u rebra i probudi ga: "Ustani brzo!" reče mu. I verige mu već spadoše s ruku. Tada mu Andeo reče: "Opaši se i obuj sandale svoje!" Petar učini tako. I Andeo mu dalje reče: "Obuci ogrtač svoj i hajde za mnom!" Petar izide i pođe za njim. Nije znao da je taj doživljaj s Anđelom stvarnost, mislio je da ima viđenje. Prošavši prvu stražu, i drugu, dodoše do željeznih vrata koja vode u grad. Ona im se sama otvore te oni izađu, prođu jednu ulicu, a onda Andeo odjednom odstupi od njega. Petar pak, došavši k sebi reče: "Sad uistinu znam da je Gospodin poslao Anđela svoga i izbavio me iz Herodove ruke i od svega što je očekivao židovski narod."

Djela Apostolska, 12. glava, 1-11

Simon Vouet (1640)

ANDEO SE UKAZUJE SVETOM PAVLU

Za vrijeme apostolskog putovanja doživio je sv. Pavao oluju, koja umalo nije potopila njegovu lađu. Pavao je imao poseban posjet Andela. Evo Pavlovih riječi: "Noćas mi se ukaza Andeo onoga Boga kome pripadam i kome služim, te mi reče: "Ne boj se Pavle! Ti treba da dođeš pred cara. I evo, Bog ti milostivo daruje živote svih koji s tobom plove. Zato, ljudi, budite odvažni i hrabri."

Djela Apostolska, 27. glava, 23-25

Prošavši Malu Aziju, Pavao i njegov drug stigoše u Troadu, današnji Ekistanbul, na obali Dardanela. "Tu je Pavao imao noćno viđenje. Neki Makedonac stade preda nj i ovako ga zamoli: - "Prijeđi u Makedoniju, da'nam pomogneš!" Odmah poslije tog viđenja nastojasmo otputovati u Makedoniju, zaključujući da nas Bog poziva da im donesemo Radosnu vijest."

Djela Apostolska, 16. glava, 9-10

Dante je samo maštom bio u Raju

SVETI PAVAO U TREĆEM NEBU

Apostol naroda, sveti Pavao, bio je veoma obdaren viđenjima i objavama Božjim. Bio je ponesen do trećeg neba, u raj. Ne samo da je "čuo neizrecive riječi, kojih čovjek ne smije govoriti," u Nebu je vidio mnoštvo različitih Anđela. Zato upravo sveti Pavao jedini donosi imena nekih zborova Anđela u svojim pismima:

- "Poglavarstva, Vlasti, Sile i Gospodstva" (Ef 1,21);
- "Prijestolja, Gospodstva, Poglavarstva, Vlasti" (Kol 1,16)
- Arkande (1 Sol 4,16)
- Kerube (Hebr 9,15)

Do Serafa možda nije došao, ali su mu poznati iz vizije Božanstva okružena Serafima kod Izaije proroka.

Izaija prorok (Iz 6,3)

ANDELI U UMJETNOSTI

Biblijski sadržaj s temom Anđela nadahnjivali su umjetnike koji su predstavili Anđele u duhu svojeg vremena. Evo nekoliko primjera:

- a - Seraf na grčkom mozaiku
- b - Kerubi na talijanskim slikama (14. stoljeće)
- c - Kerubi kod Liberale iz Verone
- d - Ognjeni Kerub kod Raffaello Santi
- e - Seraf kod grčkog slikara 9. stoljeće

Serafi i Kerubi se slikaju samo s glavom te s jednim, dva ili tri para krila. Seraf je redovito crven i može imati svijeću. Kerub je plav, a ponekad zlatnožut, možda s knjigom. Te dvije skupine Anđela, često se prikazuju kako okružuju sliku Boga Oca na nebesima. Sveti Franjo Asiški slika se kako prima stigme od lika sačinjena od Serafa i čovjeka. Slijedećih pet redova ne razlikuje se razgovjetno. Obično imaju ljudska tijela; "Prijestolja" mogu držati Prijestolja, "Gospodstva" mogu biti okrunjena i držati kuglu ili žezlo; "Sile" nose ljiljane ili crvene ruže; "Vlasti" i katkada, "niži redovi" mogu biti u oklopu. Općenito su, premda ne uvijek, krilati, iako bespolni, pojave su žensvene, u mladoj su dobi i odjeveni u nabrane haljine. Barokni Anđeli su krilata djeca.

Anđeli i nebeska tijela, Plevalj-list 215

ANDELI SU NEVIDLJIVI STROJVODE SVEMIRA

Misao svetog Tome Akvinskog je da se Bog u svojim materijalnim intervencijama u svemiru služi Anđelima, koji su neka vrsta Božjih ruku (Summa, sup.q.70 čl.3).

Kardinal Jean Daniélou piše u jednoj studiji o Anđelima ovu misao:

"Radi se o nauci čvrsto utemeljenoj na tradiciji i razumu. Mi mislimo da su izvodioci mudrog i pouzdanog upravljanja, o kojemu svjedoči red u svemiru, nebeski Duhovi (str. 12).

Sa spisateljem Georges Huberom - piscem knjige "Moj će Anđeo ići pred tobom" (Zagreb, 1976) zaokružimo misao:

Anđeli su nevidljivi strojvođe svemira.

Orazio Gentileschi, Ukazanje Andela (1620)

ANDEO DAJE DVA CVJETNA VIJENCA

Sveta Cecilija je bila rimska patricija 3. stoljeća, bila je zaručena za plemića Valerijana. Nakon vjenčanja ona reče suprugu: "Imam Andela kao zaštitnika svoga tijela, koji je ljubomoran na moju čast; nemoj je povrijediti." Valerijan pristade, uz uvjet da uzmogne vidjeti Andela, za kojega ona kaže da nad njom bdije. Valerijan je bio kršten od pape Urbana u katakombi. Vraćajući se k Ceciliji, opazi Andela koji stoji do nje držeći dvije cvjetne krunice. Andeo položi krunu ljiljana na glavu svete Cecilije, a krunu od ruža na glavu Valerijana. Uz pomoć Anđelovu obrati se na kršćanstvo i Valerijanov brat Tiburcije. Radi ispovjedanja vjere su braća i sveta Cecilija bili pogubljeni.

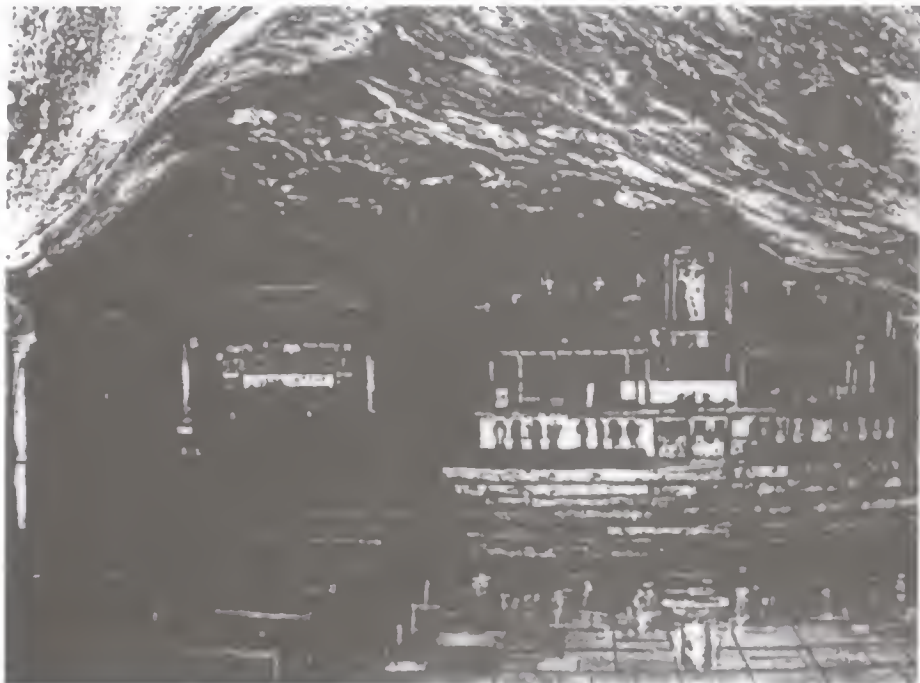
Bernardino Luini, Anđeli polazu u grob tijelo sv. Katarine, freska, Milano

ANDELI PRENOSE TIJELO SVETICE

Sveta Katarina Aleksandrijska rođena je u Aleksandriji u Egiptu u 3. stoljeću. Potječe iz ugledne obitelji kraljevske krvi. Prije krštenja je usnula ovaj san: vidjela je Blaženu Djevicu Mariju gdje drži na rukama Dijete Isusa. Bogorodica zamoli Isusa da uzme Katarinu za svoju službenicu. No Dijete okrene svoju glavu i reče da ona nije dosta lijepa. Nakon krštenja Krist joj se opet ukaže u snu i uzme je za nebesku zaručnicu. Stavi joj na ruku prsten i ona ga nade kada se probudila. Nosila je taj prsten trajno.

Car je bacio Katarinu u zatvor i htio gladu prisiliti da napusti Krista. Anđeli su joj donosili u tamnicu hranu. Dne 25. 11. 307. Katarini odrubiše glavu. Anđeli su prenjeli svetičino tijelo na brdo Sinaj. Otkriveno je oko 800. godine i podignut je samostan u čast sv. Katarine Aleksandrijske. Njezino se tijelo časti u crkvi u glavnom oltaru.

Spilja pod brdom Gargano - "Nebeska bazilika"

ARKANDEO MIHAEL POSVETIO SPILJU

Biskupu Siponta svetom Lorenzu Maiorano ukaže se 8.5.490. Arkandeo Mihael i reče: "Ja sam Arkandeo Mihael, ja uvijek gledam Lice Božje. Tu sam pećinu na Garganu izabrao kao svoje svetište. Ovdje gdje se pećina otvara treba da budu oprosteni grijesi. Podi stoga na brijeg i predaj pećinu kršćanskom štovanju." Budući da se na brijegu još održavao poganski kult, biskup iz obzira nije izvršio arkangelov nalog.

Godine 492, kršćanski grad Siponto napadnu poganski vojnici Odoakara. Postom i molitvom su građani molili pomoć. Po drugi put se ukaže sv. Mihael i obeća pomoć. Oko 10 sati prije podne nastaje grozan vihor: pijesak i tuča padala je na Odoakarovu vojsku. Sa zahvalnom su procesijom došli na arkangelovo brdo Gargano, no nisu ušli u pećinu.

Godine 493. po treći put se ukaže Arkandeo Mihael te daje biskupu nalog: "Nije potrebno posvećivati spilju kao crkvu, jer sam je ja svojom nazočnošću posvetio. Uđite u nju u mojoj prisutnosti i počnite moliti i služiti svetu misnu Žrtvu. Objavite kako sam ja to mjesto posvetio." Biskup posluša. Kad je stupio u pećinu, nađe ondje jedan oltar pokriven crvenim stolnjakom. Na njemu je stajao kristalni kalež. Na ulazu bijaše otisak malene noge, to bijaše znak Arkangelove prisutnosti. Biskup Lorenzo započne uređivati crkvu na ulazu u spilju. Ona je posvećena 29. rujna. Arkangelova spilja u Monte Garganu se naziva "nebeska bazilika".

Sv. Mihael odvraća rijeku, slikar iz Novgoroda 17. st. Državna Tretjakovska galerija, Moskva

ČUDO SVETOG MIHAELA U HONI

U Honi (u Frigiji) već od 6. st. postojalo je svetište u čast sv. Mihaela na pogansko-antičkim temeljima. Izvor ljekovite vode s crkvom čuvao je monah Arhip. Neprijatelji su naumili skretanjem toka rijeke uništiti izvor i crkvu. Arhip se neustrašivo držao usred pomahnitalih valova, sve dok ih nije sveti Mihael razdvojio palicom nebeskog Vojskovođe. Na slici je sveti Mihael odvratio rijeku po vrtlogu u dubinu.

Sveti Izidor moli na svetoj Misi

ANDELI ORU ZA PLUGOM

Sveti Izidor se rodio u Španjolskoj oko 1080. godine. Veoma mlad je radio kao nadničar po tuđim poljima. No prije nego je pošao na polje svako je jutro pobožno prisustvovao svetoj Misi. Ostavši bez oca i majke radio je kao radnik ratar kod nekog bogatog posjednika. Stekao je povjerenje, pa bi postavljen za nadstojnika nad cijelim posjedom.

Zavidnici su ga optužili da za vrijeme posla moli umjesto da radi. Gospodar je otišao u kontrolu. Zatekao je sv. Izidora u molitvi, a Anđeli su bili za plugom i orali. Taj su prizor ovjekovječili mnogi slikari.

ANDELI PRENOSE MARIJINU KUĆU

Kuća Gospina djetinjstva u Nazaretu, kuća u koju je ušao Arkandeo Gabrijel, kuća u kojoj se zbilo Utjelovljenje Sina Božjega, kuća u kojoj je Isus Krist proveo najveći dio svog zemaljskog života, kuća koju su Apostoli pretvorili u crkvu stoljećima je bila čuvana i čašćena.

Brojni hodočasnici kroz stoljeća u Isusovoj domovini pohađali su i Marijinu kućicu u Nazaretu. Kada je bila stvarna opasnost da je muslimanski fanatici poruše prije 7. stoljeća - 10. svibnja 1291. prenijeli su Anđeli zidove s krovom Marijine kuće iz Nazareta na Trsat kod Rijeke.

Nakon tri i pol godine opet su Anđeli prenijeli tu istu Marijinu kuću s Trsata u Loreto 10. prosinca 1294.

Arheološki i arhivski podaci potvrđuju ovaj prijenos, što su ga ostvarili Anđeli. U spomen na ovaj prijenos Gospa Loretska je zaštitnica zrakoplovstva. A litanije - pohvale u čast Majci Božjoj iz ovog svetišta u Loretu proširile su se u čitavom svijetu.

Dva Anđela prate svetog Franju na putu

SVETI FRANJO I ANĐELI

"Izvanrednom je ljubavlju štovao Anđele koji su s nama u bojnem redu i koji s nama prolaze dolinom smrti. Govorio je da ih svagdje treba poštivati kao pratioce i zazivati ih kao čuvare.

Učio je kako treba paziti da ničim ne povrijedimo njihove poglede i nikada se ne usudimo ništa učiniti što ne bismo učinili pred ljudima.
Toma Celano, Životopis sv. Franje Ališkog, Zgb 1977. II, 149

Giovanni F. Barbieri, Ekstaza sv. Franje

ANDEO SVIRA SVETOM FRANJI

Dok se sveti Franjo nalazio u samotištu svetog Urbana bio je oslabljen od mnogih bolesti. Svetac je zaželio kakvu lijepu glazbu da bi mu se razvedrilo srce. Sveti Bonaventura navodi: "Da bi se svetom Franji ispunila želja, na raspolaganje mu se staviše Anđeli.

Dok je jedne noći bdio i razmatrao o Gospodinu, najednom se začula neka citra, divna sklada i vrlo ugodna zvuka.

Sv. Franjo usmjerivši srce prema Bogu, doživio je toliku ugodnost u ovoj milozvučnoj skladbi te mu se činilo kao da se preselio na drugi svijet."

(Sv. Bonaventura, Životopis sv. Franje, Zgb 1981, V, 11)

Sveta Ivana Orleanska gleda Anđele

ANĐELI VODILI JUNAKINJU

Sveta Ivana Arška poznata je kao djevica Orleanska; rodila se 1412. g. u istočnoj Francuskoj u selu Domremy u siromašnoj seljačkoj obitelji. Bila je pobožna i zdrava u djetinjstvu. Pomagala je u vrtu, staji ili na polju. Kada bi Ivana sama sjedila u vrtu radovala bi se šarenilu cvijeća i zalasku sunca. Slušala bi kako vjetar puše. U tišini vrta jednom vidje Arkandela Mihaela kao Božjeg glasnika. Mihael joj je rekao da će primiti više Poruka. Anđeli su vodili običnu seljačku djevojku koja nije znala čitati ni pisati - da vodi oslobodilački rat protiv Engleza. Oslobodila je grad Orleans te dovela kralja francuskog Karla VII na krunjenje u Reims. Kad je ispunila svoju zadaću prestala su ukazanja i pomoć Anđela.

Pastiri pred Anđelom u Fatimi

ANDEO PRIČESTIO I POUČIO DJECU

Na sjeveru Portugala, u pokrajini Coimbri je selo Fatima. Tamo je na livadi kraj sela u proljeće 1916. godine troje pastira čuvalo stada ovaca. Bila su to djeca: Lucija, Franjo i Jacinta.

Njima se ukaže Andeo mira držeći u ruci Kalež i svetu Hostiju. Andeo ostavi lebdjeti u zraku Hostiju s Kaležem, spusti se na zemlju i duboko se pokloni čelom do zemlje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Zatim svetom Hostijom pričesti Luciju (11), a svetom Krvi pričesti Franju (9) i Jacintu (6). Zatim se ponovno Andeo duboko pokloni govoreći ovu molitvu:

"Presveto Trojstvo, Oče, Sine i Duše Sveti, duboko Ti se klanjam i prikazujem Ti predragocijeno Tijelo i Krv, Dušu i Božanstvo Gospodina našega Isusa Krista, koji je prisutan u svim Svetohraništima svijeta, kao zadovoljštinu za nemar, uvrede i svetogrđa, kojima Te vrijeđaju ljudi. Po neizmjernim zaslugama Njegovog Presvetog Srca i po zagovoru Bezgrešnog Srca Marijina molim Te za obraćenje jadnih grešnika."

Prostrt ničice Andeo je tri puta ponovio tu molitvu te ustao i iščeznuo. To je bila djeci u Fatimi pouka i priprava za Gospina ukazanja u Fatimi od 13.5. do 13.10.1917.

Jacopo Tintoretto, Sv. Mihael tjera demone, ulje na platnu, Galerija slika u Dresdenu

MIHAEL I NJEGOVI ANDELI ZARATE SE

U knjizi Otkrivenja sveti Ivan Apostol opisao je proročka viđenja događaja budućnosti, u kojima Anđeli imaju zapaženu ulogu.

"I nasta rat na nebu: Mihael i njegovi Anđeli zarate se sa Zmajem. Zmaj uđe u rat i anđeli njegovi, ali ne nadvlada. I ne bijaše im više mjesta na nebu. Zbačen je Zmaj veliki, Stara zmija - imenom đavao, sotona, zavodnik svega svijeta. Bačen je na zemlju, a s njime su bačeni i anđeli njegovi."

Knjiga Otkrivenja, 12. glava, 7-9

Van Dyck, Anthonis Misticno Janje, Gan, katedrala

S ANDELIMA UOKOLO PRIJESTOLJA

Ovdje na zemlji za vrijeme trajanja našeg putovanja prema nebu Anđeli su nam darovani kao nevidljivi pratioci, pomoćnici i prijatelji. Njihova je želja i nastojanje da nam pomognu prispjeti u njihovo društvo u Nebu. Padom i grijehom mnoštva Anđela - njihova su mjesta prazna i nepopunjena. Imamo priliku da neka mjesta nama budu darovana kao nagrada za naša nastojanja na zemlji da budemo često ovdje s Anđelima i kao Anđeli. Tamo ćemo to druženje nastaviti uključeni u devet zborova Anđela.

"Vidjeh veliko mnoštvo, što ga nitko ne može izbrojati ... Stoje pred Prijestoljem i pred Jaganjcem odjeveni u bijele haljine. I svi Anđeli, što stajahu uokolo Prijestolja, Starješina i četiriju Bića padoše pred Prijestoljem ničice, na svoja lica, i poklonoše se Bogu."

Knjiga Otkrivenja, 7. glava, 9-11

KATOLIČKI NAUK O SVETIM ANDELIMA

1. Definirani je nauk vjere da Anđeli postoje, i da su od Boga stvoreni. Da su svi Anđeli neposredno stvoreni od Boga - općenito je i sigurno teološko mišljenje.
  2. Da su svi Anđeli čisti duši, zaključuje se kao sigurno iz Sv. Pisma. Anđeoska narav nije iznutra sastavljena.
  3. Anđeli su po svojoj naravi neraspadljivi; besmrtni po milosti.
  4. Anđeli se međusobno razlikuju u devet redova ili zborova i tri hijerarhije.
  5. Anđeosko spoznavanje nije isto s njegovom biti. Što je izvan Anđela, ne može Anđeo spoznati po svojoj biti. Spoznajne slike kod Anđela nisu iz njegove biti, nego su od Boga. Anđeli ne spoznaju sve u isti čas, jer im je duh ograničen.
  6. Anđeli imaju slobodnu volju.
  7. Anđeli međusobno mogu govoriti. Anđeli potiču jedni druge da se Gospodinu dive, i taj njihov govor nikada ne prestaje. Prostorni razmak ne čini teškoća kod međusobnog anđeoskog govora.
  8. Među Anđelima postoji rasvijetljenje (otkrivanje nepoznate istine koju viši Anđeo saopćuje nižemu, i to na način pouke i u odnosu prema Bogu).
  9. Anđeli su u mjestu, ali ne kao tjelesa. Anđeo ne može biti na više mjesta, ali više Anđela može biti zajedno na istom mjestu, jer Anđeli nisu materijalni, jer su duhovni.
  10. Anđeli se mogu gibati iz mjesta u mjesto.
  11. Anđeli upravljaju stvarnim svijetom i tu vlast imaju po naravi. Bog je stavio materijalni svijet pod upravu Anđela, jer se dolikuje Božjem veličanstvu da materijalnim svijetom upravlja posredstvom duhovnih bića - Anđela.
  12. Tjelesa se pokoravaju Anđelima obzirom na lokalno gibanje. Anđeoska moć gibanja tjelesa je ograničena. Na području vegetativnog života Anđeli mogu promicati ili sprečavati hranjenje, prouzročiti ili ukloniti bolesti, odložiti ili ubrzati smrt. Ne mogu uskrivati mrtve.
  13. Anđeli ne mogu uzeti tjelesa - ali mogu vršiti djelovanja koja imaju vanjski učinak jednak životnim.
  14. Anđeli mogu proizvesti čudesne učinke, ali ne čudesa.
  15. Anđeli mogu rasvijetljivati čovjekov um, ali ne mogu pokretati čovjekovu volju.
  16. Dobri Anđeli kao i zlodusi mogu pokrenuti čovjekovu maštu.
  17. Anđeli nisu stvoreni u stanju blaženstva, nego je Bog sve Anđele digao u vrhunaravni red milosti.
  18. Mnogo je Anđela sagriješilo ohološću te su iza grijeha predani na vječnu kaznu, jer se ne mogu kajati.
  19. Anđeli koji su ustrajali u dobru uzdignuti su u blaženo gledanje Boga.
- (Sadržajno iz Dr Maksimilijan Lah, BOG STVARA TVARNI I DUHOVNI SVIJET, Zagreb 1961. g. 45-112)

MOLITVE ARKANĐELIMA

MOLITVA SV. MIHAELU, ARKANDELU

Sveti Mihaele, arkanđele, brani nas u boju! Protiv pakosti i zasjeda
davolskih budi nam zaklon! Neka mu zapovjedi Bog, ponizno molimo, i ti, vojvodo
vojske nebeske, sotonu i druge duhove zlobne, koji svijetom obilaze na propast
duša, božanskom jakosti u pakao protjeraj! Amen.

SVETI MIHAELE, ARKANDELU

svojim nas svjetlom prosvijetli!
Sveti Mihaele, arkanđele,
svojim nas krilima štiti!
Sveti Mihaele, arkanđele,
svojim nas mačem brani! Amen.

MOLITVA SV. RAFAELU, ARKANDELU

Rafaelu, vrlina ti blagost,
Arkanđele zdravlja budi nam radost
Sve nam rane vazda lijeći
Svako zlo u nama sprijeći
Skrušeno te, smjerno, molimo
Nosi Bogu molbu jer sve na Nebu ljubimo. Amen.

SVETI RAFAELE, ARKANDELE,

čuvaj nas na našim putovima,
liječ i nas u našim bolestima,
prinesi naše molitve
pred Lice Svevišnjega;
izmoli nam od Gospodina
andjeosku čistoću duše i tijela! Amen.

SVETI GABRIJELE, ARKANDELE,

pomozi nam da istinski upoznamo i žarko uz ljubimo Božansko Srce Spasitelja
našega Gospodina Isusa Krista i Bezgrešno Srce Njegove i naše, presvete i
predrage Majke Marije, Kraljice Neba i zemlje!

ANDEO GOSPODNJI

Andeo Gospodnji navijestio Mariji, i Ona začela po Duhu Svetom.

Zdravo, Marijo milosti puna, itd.

Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.

Zdravo, Marijo milosti puna, itd.

I Riječ tijelom postala, i prebivala među nama.

Zdravo, Marijo milosti puna, itd.

Svećenik: Moli za nas, Sveta Bogorodice!

Narod: Da dostojni postanemo obećanja Kristovih. Pomolimo se. Milost svoju,
molimo te, Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji smo po Anđelovu navještenju
spoznali utjelovljenje Krista, Sina Tvoga, po muci njegovoj i Križu k slavi uskrsnuća
privedeni budemo. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Tri puta: *Slava Ocu, i Sinu, i Duhu Svetom...*

MOLITVE ANĐELIMA ČUVARIMA

SVETOM ANĐELU ČUVARU

Anđele Božiji, koji si stražar moj
Ja sam tebi izručen milošću i ljubavi Božjom,
da me štitiš, čuvaš i braniš.
Sveti moj Anđele čuvaru, priteci mi u
nezgodi svakoj u pomoć i
Ti me ravnaj, ti me vodi, ti me štiti,
ti me čuvaj!

Amen

ZAZIV ANĐELU ČUVARU

Anđele Božiji, čuvaru moj
Preporučen Tebi milosti višnjom
Rasvijetli mene
Čuvaj me
Upravljaj i vladaj sa mnom

Amen

MOLITVE ANĐELU ČUVARU

Anđele čuvaru mili,
Svojom snagom me zakrili.
Prema Božjen obećanju,
Čuvaj mene noću, danju.
Osobito pak me brani,
Da mi dušu grijeh ne rani.
A kad s ovog svijeta pođem,
Sretno da u Nebo dođem.
Da se ondje s tobom mogu,
Vječno klanjat dragom Bogu

Amen

Anđele moj dragi,
Moj čuvaru blagi.
Tebi dajem hvalu,
Što me čuvaš malu.
Čuvaj me dok živim,
Ništa da ne skrivim

Amen

Kako moliti "ANDEO GOSPODNJI"

VELIKE MILOSTI ZA MOLJENJA "ANDEO GOSPODNJI"

**"Na glas zvona
neka moli srce vaše i usta vaša,
pozdravite Moju i vašu Nebesku Majku:
molite Anđeo Gospodnji.
Kad ste došli do zaziva:
'I Riječ je Tijelom postala'
-pokleknite na desno koljeno
i ostanite tako sve dotle
dok vam usta ne izgovore:
'I prebivala među nama'.
Sad se opet podignite
i ruku sa srca skinite
te nastavite dalje molitvu.**

**Kad ove Riječi izgovarate,
pokažite gdje da u vama prebivam.
Znam Ja kamo trebam doći,
ali želim od Svojih sinova i kćeri
da Mi rukom pokažu to mjesto.**

**Premnogi na zemlji,
kad ove Riječi izgovaraju,
srca se pravo ni ne dotaknu,
već se hitro dižu,
a misli su im daleko, svuda naokolo;
ne misle što govore i Koga spominju.
U taj čas, na ove Riječi,
dolazim u srca vaša Ja,
Bog i Gospodar svega."**

SADRŽAJ

Nevidljivi pratioci	3
Anđeli i svjetlost	4
Kerubi na straži	5
Melkisedek je anđeo	6
Tri anđela kod Abrahama	7
Anđeli za stolom	8
Tri anđela - "Svetaja trojica"	9
Dva anđela u Sodomi	10
Anđeo savjetuje Hagaru	11
Anđeo ponovo tješi Hagaru	12
Anđeo pošteduje Izaka	13
Jakov sanja anđele	14
Anđeli hrabre Jakova	15
Jakov se bori s anđelima	16
Jakov zahvalan anđelu	17
Anđeo Josipu pokazuje put	18
Anđeli čuvaju Mojsija	19
Anđeo zatornik	20
Anđeli na škrinji zavjetnoj	21
Anđeo zaustavlja Bileama	22
Anđeo zaustavlja Bileama (sl.)	23
Anđeli pokapaju Mojsija	24
Anđeo vodi izabrani narod	25
Anđeo priprema Gideona za otpor	26
Anđeo hrani Iliju	27
Anđeli su brojniji	28
Anđeo razbija asirsku vojsku	29
Anđeo u užarenoj peći	30
Anđeo zatvara ralje lavovima	31
Arkandeo Rafael Tobiju	32
Ja sam Rafael	33
Ja se vraćam	34
Serafi oko Gospoda	35
Seraf doletje Izaiji	36
Malahija	37
Anđeo štiti Juditu	38
Anđeo tjera Heliadora iz hrama	39
Anđeo konjanik pomaže Izraelcima	40
Anđeo navješta preteču mesije	41
Anđeo Gabrijel kod blažene djevice Marije	42
Anđeo Gabrijel kod blažene djevice Marije (sl.)	43
Anđeo kod Betlehemske pastira	44
Anđeli i pastiri oko jaslica	45
Anđeo u snu govori Svetom Josipu	46
Bijeg Svete Obitelji u Egipat	47
Anđeli uz Isusa Krista	48
Isus objavljuje anđele	49
Anđeo Lehitel tješi Isusa	50
Anđeo uz umirućeg Isusa	51
Anđeo kod Isusova groba	52
Anđeli kod Isusova uzašća	53
Anđeo dolazi rimskom časniku	54
Anđeo oslobađa Svetog Petra	55

Anđeo se ukazuje Svetom Pavlu	56
Sveti Pavao u trećem nebu	57
Anđeli u umjetnosti	58
Anđeli su nevidljivi strojovođe svemira	59
Anđeo daje dva cvjetna vjenca	60
Anđeli prenose tijelo svetice	61
Arkandeo Mihael posvetio spilju	62
Čudo svetog Mihaela u Honi	63
Anđeli oru za plugom	64
Anđeli prenose Marijinu kuću	65
Sveti Franjo i anđeli	66
Anđeo svira Svetom Franji	67
Anđeli vodili junakinju	68
Anđeo pričestio i poučio djecu	69
Mihael i njegovi anđeli zarate se	70
S anđelima uokolo prijestolja	71
Katolički nauk o Svetim anđelima	72
Molitve arkandelima	73
Molitve anđelima čuvarima	74
Sadržaj	75

*Neće te snaći nesreća,
nevolja se neće prikučiti "šatoru" tvojemu.*

*Jer Anđelima svojim zapovjedi
da te čuvaju na svim putima tvojim.*

*Na rukama će te nositi
da se ne spotakneš o kamen.*

Psalam 91; 10-12